

# **NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO LIETUVOJE GAUTŲ PAJAMŲ APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS**

**(Deklaruojant 2023 metais ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais gautas pajamas)**

## **TURINYS**

### **I. ĮVADINĖ DALIS**

### **II. NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO PER NUOLATINĘ BAZĘ LIETUVOJE GAUTŲ ARBA UŽDIRBTŲ INDIVIDUALIOS VEIKLOS PAJAMŲ APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS**

1. Kokia nenuolatinio Lietuvos gyventojo vykdoma veikla yra laikoma individualia veikla?
2. Kas tai yra „nuolatinė bazė“?
3. Kaip įregistruojama individuali veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje?
4. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojo pajamos priskiriamos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms?
5. Kokie yra nenuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautų arba uždirbtų pajamų pripažinimo principai?
6. Koks pajamų mokesčio tarifas taikomas nenuolatinio Lietuvos gyventojo per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms apmokestinti?
7. Kokios išlaidos, skaičiuojant individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas apmokestinamas pajamas, priskiriamos leidžiamiesiems atskaitymams ir kada galima perkelti nuostolius?
8. Kaip turi būti tvarkoma nenuolatinio Lietuvos gyventojo individualios veiklos per nuolatinę bazę gautų arba uždirbtų pajamų buhalterinė apskaita?
9. Kada nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi sumokėti pajamų mokestį nuo per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdomos individualios veiklos gautų arba uždirbtų pajamų?
10. Ar nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo deklaruoti per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas individualios veiklos pajamas ir nuo jų sumokėtą gyventojų pajamų mokestį?
11. Kokias pajamų mokestį išskaičiuojančio asmens prievolės turi nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdamas individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje?

### **III. NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO NE PER NUOLATINĘ BAZĘ GAUTŲ PAJAMŲ, KURIŲ ŠALTINIS YRA LIETUVOJE, APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS**

12. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojo pajamos priskiriamos ne per nuolatinę bazę gautoms pajamoms, kurių šaltinis yra Lietuvoje?
13. Koks pajamų mokesčio tarifas taikomas nenuolatinio Lietuvos gyventojo ne per nuolatinę bazę gautoms pajamoms, kurių šaltinis yra Lietuvoje?
14. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojo ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje, priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms?
15. Nuo kokių nenuolatinio Lietuvos gyventojo ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, pajamų mokestis yra išskaičiuojamas jas išmokant?
16. Kaip apmokestinamos nenuolatinio Lietuvos gyventojo Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto ir Lietuvoje privalomai registruotino kilnojamojo daikto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos?
17. Nuo kokių ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pats į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėti pajamų mokestį?
18. Kada nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi sumokėti pajamų mokestį nuo ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje?
19. Koku atveju nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo deklaruoti ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gautas pajamas ir nuo jų sumokėtą pajamų mokestį Lietuvoje?
20. Koku būdu nenuolatinis Lietuvos gyventojas Lietuvoje uždirbtoms pajamoms gali pritaikyti neapmokestinamąjį pajamų dydį?
21. Koku būdu nenuolatinis Lietuvos gyventojas Lietuvoje gautoms palūkanoms gali pritaikyti Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatytą 500 eurų pajamų mokesčio lengvatą?

### **IV. PAPILDOMA INFORMACIJA**

## I. ĮVADINĖ DALIS

Šio leidinio tikslas - paaiškinti nenuolatiniams Lietuvos gyventojams, kurie gavo / uždirbo individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų ir / arba gavo kitos rūšies pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, kaip apmokestinamos bei deklaruojamos tokios pajamos pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą (toliau - GPMĮ).

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas pajamų mokesčio mokėjimo ir deklaravimo tikslais yra toks gyventojas, kuris pagal GPMĮ 4 straipsnio nuostatas nėra laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju, t. y. kuris:

- kalendoriniais metais nuolatinę gyvenamąją vietą turi tik užsienio valstybėje ir
- asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų kalendoriniais metais turi daugiau užsienio valstybėje, negu Lietuvoje, ir
- kalendoriniais metais ištisai ar su pertraukomis Lietuvoje išbūna trumpiau negu 183 dienas, ir
- dvejais vienas paskui kitą einančiais kalendoriniais metais Lietuvoje ištisai ar su pertraukomis išbūna mažiau negu 280 dienų.

*Pavyzdžiui*, nenuolatiniu Lietuvos gyventoju gali būti laikomas toks asmuo, kuris kalendoriniais metais gyvena tik užsienio valstybėje arba asmuo, kuris atvyksta į Lietuvą ir joje kalendoriniais metais išbūna mažiau negu pusę metų.

Užsienio valstybės pilietis, kuris atvyko į Lietuvą ir joje:

- kalendoriniais metais ištisai ar su pertraukomis išbuvo 183 dienas ar ilgiau arba
- dvejais vienas paskui kitą einančiais kalendoriniais metais ištisai arba su pertraukomis Lietuvoje išbuvo 280 dienų ar daugiau ir vienais iš tų metų Lietuvoje išbuvo ne mažiau kaip 90 dienų,

jeigu neatitinka kitų GPMĮ 4 straipsnyje nuolatiniam Lietuvos gyventojui apibrėžti nustatytų kriterijų, nelaikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju:

- 1) jeigu jis tik verčiasi individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje,
- 2) jeigu jis dirba Lietuvoje, tačiau atlyginimą už darbą Lietuvoje gauna iš užsienio valstybės biudžeto,
- 3) jeigu jis dirba užsienio valstybės diplomatinėje atstovybėje, konsulinėje įstaigoje ar tarptautinės organizacijos atstovybėje Lietuvoje.

Pagal GPMĮ nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio objektas Lietuvoje yra:

- per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdomos individualios veiklos pajamos ir
- ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje.

## II. NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO PER NUOLATINĘ BAZĘ LIETUVOJE GAUTŲ ARBA UŽDIRBTŲ INDIVIDUALIOS VEIKLOS PAJAMŲ APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS

### 1. Kokia nenuolatinio Lietuvos gyventojų vykdoma veikla yra laikoma individualia veikla?

**Individuali veikla** - tai savarankiška veikla, kuria versdamasis gyventojas siekia gauti pajamų ar kitokios ekonominės naudos per tęstinį laikotarpį.

Individualiai veiklai priskiriama:

- bet kokio pobūdžio savarankiška komercinė ar gamybinė veikla, išskyrus nekilnojamųjų pagal prigimtį daiktų pardavimo ir (ar) nuomos veiklą, taip pat finansinių priemonių sandorius;
- savarankiška kūryba, mokslinė, profesinė ar kita panašaus pobūdžio savarankiška veikla.

### 2. Kas tai yra „nuolatinė bazė“?

**Nuolatinė bazė** - tai nenuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos, išskyrus sporto bei atlikėjo veiklą, Lietuvoje išraiška.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas laikomas veikiančiu per nuolatinę bazę Lietuvoje, jeigu jis Lietuvoje nuolat vykdo veiklą arba vykdo savo nuolatinę veiklą per priklausomą atstovą (agentą).

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų veiklos nuolatinumo apibrėžimas ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų atstovo (agento) statuso priklausomumo ar nepriklausomumo kriterijai yra patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl Nenuolatinio Lietuvos gyventojų veiklos nuolatinumo apibrėžimo ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų atstovo (agento) statuso priklausomumo ar nepriklausomumo kriterijų patvirtinimo“.

### **3. Kaip įregistruojama individuali veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje?**

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, ketinantis vykdyti individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, privalo įsiregistruoti Mokesčių mokėtojų registre. Mokesčių administratoriui jis turi pateikti Gyventojų įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą / išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro prašymo formą REG812 (patvirtintą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. VA-36 „Dėl Fizinių asmenų įregistravimo į Mokesčių mokėtojų registrą / išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro taisyklių patvirtinimo“; toliau - Prašymo REG812 forma).

Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui pateikus Prašymo REG812 formą, laikoma, kad jis informavo mokesčių administratorių apie pradedamą vykdyti individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas turi informuoti mokesčių administratorių, pateikdamas Prašymo REG812 formą, kai pasikeičia ir / ar yra papildomi Mokesčių mokėtojų registre įregistruoti jo duomenys.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pageidaujantis nutraukti individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, turi pats ar per įgaliotą asmenį apie tai pranešti mokesčių administratoriui ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po tos veiklos nutraukimo dienos, pateikdamas Prašymo REG812 formą.

Nenuolatiniam Lietuvos gyventojui užsiregistravus Mokesčių mokėtojų registre, mokesčių administratorius išduoda *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymos FR0469 formą*, kurioje nurodo, kad pažymoje įvardytas nenuolatinis Lietuvos gyventojas vykdo individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje (FR0469 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 373 „Dėl Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymų išdavimo taisyklių“).

Nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymą nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pateikti asmenims, su kuriais sudaro paslaugų teikimo sutartį arba kuriems parduoda prekes. Tokiu atveju asmuo, išmokėdamas individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančiam nenuolatiniam Lietuvos gyventojui (išskyrus atvejus, kai individualia veikla besiverčiantis gyventojas gauna pajamų iš nenukirsto miško, apvaliosios medienos ir atliekų pardavimo) išmokas už parduotas prekes ar suteiktas paslaugas, neišskaičiuoja pajamų mokesčio.

### **4. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos priskiriamos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms?**

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris vykdo Lietuvoje įregistruotą individualią veiklą per nuolatinę bazę, individualios veiklos pajamos yra teikiant paslaugas, parduodant prekes, realizuojant pagamintą produkciją ir pan. Lietuvoje ir kitose užsienio valstybėse gautos arba uždirbtos pajamos (įskaitant natūra gautas / uždirbtas pajamas), kurios priskiriamos tai nuolatinėi bazei Lietuvoje.

### **5. Kokie yra nenuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautų arba uždirbtų pajamų pripažinimo principai?**

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje ir nėra įregistruotas pridėtinės vertės mokesčio (toliau - PVM) mokėtoju ir / arba savo individualiai veiklai nėra priskyres ir joje nenaudoja ilgalaikio turto, pajamos pripažįstamos **pinigų apskaitos principu**, t. y. pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu. Pajamų gavimo momentu laikomas momentas, kai gyventojas lėšas gauna grynaisiais pinigais, pinigai pervedami į jo sąskaitą banke, apmokamos jo išlaidos ar pan.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje ir yra įregistruotas PVM mokėtoju arba savo individualiai veiklai priskiria ir joje naudoja ilgalaikį turtą, individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamos pripažįstamos pagal **kaupimo apskaitos principą**. Kiti individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje besiverčiantys nenuolatiniai Lietuvos gyventojai individualios veiklos pajamoms pripažinti kaupimo apskaitos principą gali taikyti savo pasirinkimu. Kaupimo apskaitos principas pradedamas taikyti tuo mokestiniu laikotarpiu, kurį individualia veikla per nuolatinę bazę besiverčiantis gyventojas įregistruojamas PVM mokėtoju arba

priskiria turtą individualiai veiklai, arba kai gyventojas pats pasirenka taikyti kaupimo apskaitos principą. Kaupimo apskaitos principo esmė: pajamos pripažįstamos tada, kai jos uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą, pvz., prekių pardavimo pajamos pripažįstamos uždirbtomis tada, kai prekės yra parduotos, o pajamos už paslaugas laikomos uždirbtomis, kai paslaugos arba darbai yra atlikti. Individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje besiverčiantis nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pradėjęs taikyti kaupimo apskaitos principą, jį turi taikyti iki veiklos pabaigos.

#### **6. Koks pajamų mokesčio tarifas taikomas nenuolatinio Lietuvos gyventojų per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms apmokestinti?**

Pagal GPMĮ nenuolatinio Lietuvos gyventojų per nuolatinę bazę Lietuvoje gautoms arba uždirbtoms individualios veiklos pajamoms apmokestinti taikomas **15 proc.** pajamų mokesčio tarifas.

Individualią žemės ūkio veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančių nenuolatinį Lietuvos gyventojų (įskaitant ūkininkus ir jų partnerius), kurie neprivalo registruotis ir nėra įregistruoti pridėtinės vertės mokesčio mokėtojais, gautos / uždirbtos žemės ūkio veiklos pajamos neapmokestinamos pajamų mokesčiu.

Nuo individualios veiklos pajamų mokėtinas pajamų mokestis apskaičiuojamas GPMĮ 18<sup>2</sup> straipsnyje nustatyta tvarka:

Mokėtinas pajamų mokesčio dydis nustatomas iš metinėms individualios veiklos apmokestinamosioms pajamoms pritaikius 15 proc. pajamų mokesčio tarifą sumos atėmus pajamų mokesčio kredito sumą.

Pajamų mokesčio kredito suma apskaičiuojama pagal šias formules:

Kai metinių individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų suma yra mažesnė arba lygi 20 000 eurų per metus, taikytinas pajamų mokesčio kreditas apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Pajamų mokesčio kreditas = Metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos x 0,1.

Kai metinių individualios veiklos apmokestinamųjų pajamų suma yra didesnė negu 20 000 eurų per metus, pajamų mokesčio kreditas apskaičiuojamas pagal šią formulę:

Pajamų mokesčio kreditas = Metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos x (0,1 - 2 / 300 000 x (Metinės individualios veiklos apmokestinamosios pajamos - 20 000)).

Jeigu apskaičiuota pajamų mokesčio kredito suma yra neigiama, laikoma, kad kredito suma yra lygi nuliui.

Kai individualios veiklos apmokestinamosios pajamos (apskaičiuotos iš pajamų atėmus faktiškai patirtas išlaidas arba leidžiamais atskaitymais pripažinus sumą, lygią 30 proc. gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų) neviršija 20 000 eurų per kalendorinius metus, mokėtinas pajamų mokestis faktiškai sudaro 5 proc. apmokestinamųjų pajamų. Metinėms individualios veiklos apmokestinamosioms pajamoms viršijus 20 000 eurų sumą, mokėtino pajamų mokesčio suma atitinkamai didėja ir sudaro nuo 5 iki 15 proc. apmokestinamųjų pajamų. Metinėms individualios veiklos apmokestinamosioms pajamoms pasiekus 35 000 eurų sumą, taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas.

#### **7. Kokios išlaidos, apskaičiuojant individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas apmokestinamasias pajamas, priskiriamos leidžiamiesiems atskaitymams ir kada galima perkelti nuostolius?**

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų su individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų gavimu / uždirbimu susiję leidžiami atskaitymai ir jų apskaičiavimo tvarka patvirtinta Finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 304 „Dėl Nenuolatinio Lietuvos gyventojų su individualios veiklos per nuolatinę bazę pajamų gavimu arba uždirbimu susijusių išlaidų priskyrimo leidžiamiesiems atskaitymams bei jų apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo”.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų su individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų gavimu arba uždirbimu susijusiems leidžiamiesiems atskaitymams priskiriama:

- su per mokestinį laikotarpį faktiškai gautomis arba uždirbtomis individualios veiklos pajamomis susijusios nenuolatinio Lietuvos gyventojų patirtos įprastinės šiai veiklai išlaidos, pvz., perparduodamų prekių, medžiagų, žaliavų, detalių ir kt. įsigijimo išlaidos, veikloje naudojamo turto nuomos, reklamos, įrankių įsigijimo, samdomų darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos, socialinio draudimo įmokos, privalomos rinkliavos ir kitos su individualios veiklos pajamomis susijusios išlaidos;
- ne per nuolatinę bazę faktiškai patirtos išlaidos, kai tos išlaidos tiesiogiai susijusios su per nuolatinę bazę vykdoma individualia veikla, įskaitant palūkanas, mokamas už individualiai veiklai

naudojamą paskolą, ir honorarus, mokamus už individualiai veiklai per nuolatinę bazę vykdyti naudojamą teises ar informaciją.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kuris verčiasi individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje, patirtos išlaidos priskiriamos leidžiamiesiems atskaitymams tokia pačia tvarka kaip ir nuolatinio Lietuvos gyventojų, vykdančio individualią veiklą pagal pažymą (žiūrėti leidinį „Individualios veiklos, vykdomos pagal pažymą, ypatumai“).

Individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančių nenuolatinio Lietuvos gyventojų, kurių pajamos pripažįstamos jų gavimo momentu, leidžiamų atskaitymų suma negali viršyti per tą mokestinį laikotarpį gautų arba uždirbtų individualios veiklos pajamų.

Išlaidos, kurios priskiriamos leidžiamiesiems atskaitymams, turi būti pagrįstos dokumentais, turinčiais visus Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme bei kituose teisės aktuose numatytus privalomus apskaitos dokumentų rekvizitus.

Išlaidos, kurios nepriskiriamos nenuolatinio Lietuvos gyventojų, besiverčiančio individualia veikla per nuolatinę bazę leidžiamiesiems atskaitymams, išvardintos GPMĮ 18 str. 3 ir 4 dalyse.

Apskaičiuodamas per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas individualios veiklos apmokestinamąsias pajamas (išskyrus atvejus, kai individualios veiklos pajamos ar jų dalis yra gauta iš darbdavio), nenuolatinis Lietuvos gyventojas gali pasirinkti alternatyvią individualios veiklos pajamoms tenkančių išlaidų pripažinimo tvarką: leidžiamais atskaitymais gyventojas gali laikyti 30 proc. per nuolatinę bazę Lietuvoje mokestiniu laikotarpiu gautų arba uždirbtų individualios veiklos pajamų sumos. Tokiu atveju gyventojas neprivalo turėti atskaitomą sumą pagrindžiančių dokumentų ir vesti su veikla susijusių išlaidų apskaitos. Ši alternatyvi leidžiamų atskaitymų pripažinimo tvarka netaikoma, kai individualios veiklos pajamas ar jų dalį nenuolatinis Lietuvos gyventojas gauna iš su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusio asmens.

Individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančys nenuolatiniai Lietuvos gyventojai, kurie pajamas pripažįsta pagal kaupimo apskaitos principą, susidariusius mokestinio laikotarpio nuostolius (kurie apskaičiuojami iš individualios veiklos pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas ir leidžiamus atskaitymus) turi teisę perkelti į kitus mokestinius laikotarpius. Šiuos nuostolius gyventojas gali perkelti neribotą laiką, kol nenutraukė veiklos, kurią vykdančieji susidarė. Jeigu individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančias nenuolatinis Lietuvos gyventojas nuostolius patiria ilgiau negu vienerius metus, pirmiausia perkeliama ankstesnių metų nuostoliai. Vėliau patirti nuostoliai perkeliama tik padengus ankstesnių metų nuostolius.

## **8. Kaip turi būti tvarkoma nenuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos per nuolatinę bazę gautų arba uždirbtų pajamų buhalterinė apskaita?**

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas besiverčiantis individualia veikla per nuolatinę bazę Lietuvoje, tvarkydamas buhalterinę apskaitą turi vadovautis Gyventojų, besiverčiančių individualia veikla (išskyrus gyventojus, įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. 1K-040 „Dėl Gyventojų, besiverčiančių individualia veikla (išskyrus gyventojus, įsigijusius verslo liudijimus), buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas (tiek taikantis pinigų apskaitos principą, tiek taikantis kaupimo apskaitos principą) privalo pildyti Gyventojų individualios veiklos pajamų - išlaidų apskaitos žurnalą (toliau - pajamų - išlaidų žurnalas).

Pajamų - išlaidų žurnalas gali būti nepildomas, jeigu:

- gyventojas veiklos pajamoms apskaityti naudoja kasos aparatą;
- gyventojas, tvarkydamas buhalterinę apskaitą, taiko dvejybinių įrašų ir jei iš jo pildomų apskaitos registrų galima nustatyti mokesčiams apskaičiuoti reikiamus duomenis.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdančias kelių rūšių individualią veiklą per nuolatinę bazę, gali pasirinkti pildyti vieną Pajamų - išlaidų apskaitos žurnalą, kuriame būtų fiksuojamos visų vykdomos individualios veiklos rūšių pajamos ir išlaidos, arba pildyti atskirus Pajamų - išlaidų apskaitos žurnalus pagal skirtingas individualios veiklos rūšis, kurios nurodytos Nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymos FR0469 formoje.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pasirinkęs leidžiamais atskaitymais laikyti 30 procentų gautų (uždirbtų) individualios veiklos pajamų, neprivalo pildyti Pajamų - išlaidų žurnalo skilčių, susijusių su išlaidomis, be to neprivalo saugoti apskaitos dokumentų, kuriais pagrindžiamos išlaidos. Kiti individualios veiklos vykdytojai privalo saugoti apskaitos dokumentus ir Pajamų - išlaidų žurnalus ne mažiau kaip 10 metų.

Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas, įregistravęs individualią veiklą per nuolatinę bazę

Lietuvoje, neprivalo veikloje naudoti kasos aparato, tai pirkėjui turi išrašyti sąskaitą-faktūrą, o PVM mokėtojas - PVM sąskaitą-faktūrą.

Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas, įregistravęs individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, privalo savo veikloje naudoti kasos aparatą, tai pirkėjui privalo išduoti kasos aparato kvitą, o jam pageidaujant ir sąskaitą-faktūrą, o PVM mokėtojas - PVM sąskaitą-faktūrą. Savo veikloje privalantis naudoti kasos aparatą nenuolatinis Lietuvos gyventojas veiklos pajamas ir išlaidas turi nurodyti Kasos aparato kasos operacijų žurnale.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdamas individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, privalo naudoti kasos aparatą, kai vykdo prekybos veiklą (ne tik maisto bet ir kitomis prekėmis) pastatuose ar patalpose, kioskuose, vagonėliuose, kilnojamuosiuose nameliuose, autoparduotuvėse.

Atvejus, kai kasos aparato naudoti neprivaloma, nustato Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų fiksavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 1283 „Dėl Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų fiksavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

#### **9. Kada nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi sumokėti pajamų mokestį nuo per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdomos individualios veiklos gautų arba uždirbtų pajamų?**

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) gavęs arba uždirbęs pajamų iš individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje, į Lietuvos Respublikos biudžetą privalo sumokėti pagal GPMĮ mokėtiną pajamų mokestį iki kitų po to mokestinio laikotarpio einančių kalendorinių metų gegužės 1 dienos.

#### **10. Ar nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo deklaruoti per nuolatinę bazę Lietuvoje gautas arba uždirbtas individualios veiklos pajamas ir nuo jų sumokėtą gyventojų pajamų mokestį?**

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, per mokestinį laikotarpį gavęs arba uždirbęs pajamų iš individualios veiklos per nuolatinę bazę, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, iki kitų po to mokestinio laikotarpio einančių kalendorinių metų gegužės 1 dienos pats arba per įgaliotą asmenį privalo jas deklaruoti mokesčių administratoriui pateikdamas *Metinę nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų deklaracijos FR0531 formą* (ši forma, jos priedų pildymo ir teikimo taisyklės patvirtintos VMI prie FM viršininko 2004 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. VA-37 „Dėl Metinės nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo individualios veiklos per nuolatinę bazę Lietuvoje pajamų deklaracijos FR0531 formos ir jos priedo FR0531V formos bei jų pildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“).

Pajamų mokestį nuo mokestiniu laikotarpiu per nuolatinę bazę Lietuvoje gautų / uždirbtų pajamų, kurios pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskiriamos B klasės pajamoms (išskyrus nenukirsto miško, apvaliosios medienos ir atliekų pardavimo individualios veiklos per nuolatinę bazę gautas pajamas), nenuolatinis Lietuvos gyventojas į Lietuvos Respublikos biudžetą privalo sumokėti iki kitų po mokestinio laikotarpio einančių kalendorinių metų gegužės 1 dienos.

Pajamų mokestį nuo nenukirsto miško, apvaliosios medienos ir atliekų pardavimo pajamų, kurias individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje vykdančiam nenuolatiniam Lietuvos gyventojui išmoka Lietuvos vienetas ar nuolatinis Lietuvos gyventojas, privalo išskaičiuoti šias išmokas išmokantis asmuo. Atkreipiame dėmesį, kad nenukirsto miško, apvaliosios medienos ir atliekų pardavimo pajamos, kurias nenuolatinis Lietuvos gyventojas gauna ne per nuolatinę bazę Lietuvoje, nėra priskiriamos nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio objektui Lietuvoje, todėl neapmokestinamos pajamų mokesčiu.

#### **11. Kokias pajamų mokestį išskaičiuojančio asmens prievolės turi nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdamas individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje?**

Kadangi pagal GPMĮ nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdamas veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, yra pajamų mokestį išskaičiuojantis asmuo, jis turi vykdyti pajamų mokestį išskaičiuojančio asmens prievolės, todėl gyventojams išmokėjus A klasės išmokas, nuo tokių išmokų privalo išskaičiuoti ir į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėti pajamų mokestį ir mokesčių administratoriui turi pateikti *Mėnesinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM313 formą* (ši forma bei jos užpildymo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2017 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. VA-121) ir *Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formą* (ši forma, jos priedai bei deklaracijos užpildymo ir pateikimo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių

inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. VA-9).

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, vykdančias veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, mokestiniu laikotarpiu gyventojams išmokėjęs B klasės pajamoms priskiriamas išmokas, šias išmokas turi deklaruoti *Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formoje*, kuri mokesčių administratoriui turi būti pateikta pasibaigus mokestiniam laikotarpiui iki kitų kalendorinių metų vasario 15 dienos.

### III. NENUOLATINIO LIETUVOS GYVENTOJO NE PER NUOLATINĘ BAZĘ GAUTŲ PAJAMŲ, KURIŲ ŠALTINIS YRA LIETUVOJE, APMOKESTINIMAS IR DEKLARAVIMAS

#### 12. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos priskiriamos ne per nuolatinę bazę gautoms pajamoms, kurių šaltinis yra Lietuvoje?

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje, yra:

1) **palūkanos (išskyrus palūkanas už Vyriausybės ne nuosavybės vertybinius popierius)**, gautos iš nuolatinių Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, užsienio vienetų per jų nuolatinės buveinės Lietuvoje ir iš kitų nenuolatinių Lietuvos gyventojų, vykdančių individualią veiklą per nuolatinės bazes Lietuvoje,

2) **pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai)**, gautos iš Lietuvos vienetų,

3) **išmokos valdybos ir stebėtojų tarybos nariams**, gautos iš Lietuvos vienetų,

4) **honoraras**, gautas iš nuolatinių Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, užsienio vienetų per jų nuolatinės buveinės Lietuvoje ir iš kitų nenuolatinių Lietuvos gyventojų, vykdančių individualią veiklą per nuolatinės bazes Lietuvoje.

*Honoraro* sąvoka apima atlyginimus, mokamus už teisę naudotis kūrinio ar jo gretutinėmis teisėmis, už teisę naudotis pramoninės nuosavybės objektu ar franšize bei atlyginimus už informaciją apie gamybines, prekybines ar mokslines patirtį (*know-how*) ir kompensacijas už autorių arba gretutinių teisių pažeidimus. Honoraras yra pajamos, kurias gyventojas gauna ne už atliekamą veiklą (pvz., už kūrinio perleidimą ar jo atlikimą), bet už minėtų teisių (t. y. teisių naudotis kūrinio, gretutinėmis teisėmis, pramoninės nuosavybės objektu ir pan.) suteikimą,

5) **pajamos už nekilnojamojo pagal prigimtį Lietuvoje esančio daikto nuomą**, gautos iš nuolatinių Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, iš užsienio vienetų per jų nuolatinės buveinės Lietuvoje ir iš kitų nenuolatinių Lietuvos gyventojų, vykdančių individualią veiklą per nuolatinės bazes Lietuvoje,

6) **su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos** už veiklą Lietuvoje, neatsižvelgiant į tai, iš kokio asmens (t. y. Lietuvoje ar kitose užsienio valstybėse esančio asmens) jos gautos,

7) **sporto veiklos ir atlikėjų veiklos pajamos** už veiklą Lietuvoje, neatsižvelgiant į tai, iš kokio asmens (t. y. Lietuvoje ar kitose užsienio valstybėse esančio asmens) jos gautos, ir nesvarbu, ar toks asmuo jas išmokėjo tiesiogiai sportininkui ar atlikėjui, ar trečiajam asmeniui, veikiančiam sportininko ar atlikėjo vardu,

8) **pajamos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybės Lietuvoje teisiškai registruotą kilnojamąjį daiktą**, neatsižvelgiant į tai, iš kokio asmens (t. y. Lietuvoje ar kitose užsienio valstybėse esančio asmens) jos gautos.

9) **pajamos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybės Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą**, neatsižvelgiant į tai, iš kokio asmens (t. y. Lietuvoje ar kitose užsienio valstybėse esančio asmens) jos gautos,

10) **kompensacijos už autorių arba gretutinių teisių pažeidimus**, gautos iš nuolatinių Lietuvos gyventojų, Lietuvos vienetų, iš užsienio vienetų per jų nuolatinės buveinės Lietuvoje ir iš kitų nenuolatinių Lietuvos gyventojų, vykdančių individualią veiklą per nuolatinės bazes Lietuvoje.

#### 13. Koks pajamų mokesčio tarifas taikomas nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautoms pajamoms, kurių šaltinis yra Lietuvoje?

Pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai), su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos, apskaičiuotos už 2018 metus ir ankstesnius mokestinius laikotarpius, tačiau išmokėtos 2019 ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais bei ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ilgalaikio darbo išmokos apmokestinamos 15 proc. pajamų mokesčio tarifu.

Nenuolatinį Lietuvos gyventojų 2023 metais ir vėlesniais mokestiniais laikotarpiais Lietuvoje gautų su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (išskyrus ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ilgalaikio darbo išmokas ir už 2018 metus ar ankstesnius mokestinius laikotarpius apskaičiuotą darbo užmokestį) ir išmokų valdybos ir stebėtojų tarybos nariams metinių pajamų dalis, neviršijanti 60 vidutinių darbo užmokesčių, taikomų apdraustųjų asmenų valstybinio socialinio draudimo įmokų bazei apskaičiuoti, (toliau - VDU) dydžio sumos, apmokestinama 20 proc. pajamų mokesčio tarifu; metinė tokių pajamų dalis, viršijanti 60 VDU dydžio sumą, apmokestinama taikant 32 proc. mokesčio tarifą.

Nenuolatinį Lietuvos gyventojų Lietuvoje gautų apmokestinamųjų pajamų: palūkanų, honoraro, pajamų už Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto nuomą, sporto ir atlikėjų veiklos pajamų, pajamų už Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto ir Lietuvoje registruotino kilnojamojo daikto pardavimą ar kitokį perleidimą nuosavybėn, kurių suma per metus neviršija 120 VDU dydžio sumos, apmokestinama 15 proc. pajamų mokesčio tarifu; metinė tokių pajamų dalis, viršijanti 120 VDU dydžio sumą, apmokestinama taikant 20 proc. mokesčio tarifą.

Pastaba: nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje, apmokestinamos vadovaujantis GPMĮ nuostatomis kartu atsižvelgiant į taikomų dvigubo pajamų apmokestinimo išvengimo sutarčių, Lietuvos sudarytų su atitinkamomis užsienio valstybėmis, nuostatas.

#### **14. Kokios nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautos pajamos, kurių šaltinis yra Lietuvoje, priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms?**

Pagal GPMĮ 17 straipsnio nuostatas pajamų mokesčiu neapmokestinamos nenuolatinio Lietuvos gyventojų gautos tokios palūkanos:

- iš Lietuvos komercinių bankų ir kitų kredito įstaigų gautos palūkanos už indėlius, jeigu sutartys dėl indėlių sudarytos nuo 2014 m. sausio 1 dienos, ir iš Lietuvos vienetų gautos palūkanos (išskyrus palūkanas už Vyriausybės vertybinius popierius) už ne nuosavybės vertybinius popierius (išskyrus asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius, jeigu už šiuos ne nuosavybės vertybinius popierius asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, jam moka didesnes palūkanas negu kitiems tų pačių ne nuosavybės vertybinių popierių turėtojams), jeigu tokie vertybiniai popieriai įsigyti nuo 2014 m. sausio 1 dienos, kai tokių palūkanų bendra suma neviršija 500 eurų per mokestinį laikotarpį;

- palūkanų už vartojimo kreditą, suteiktą per tarpusavio skolinimo platformą Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatyme nustatyta tvarka ir palūkanų už lėšas, suteiktas per sutelktinio finansavimo platformą Lietuvos Respublikos sutelktinio finansavimo įstatyme nustatyta tvarka, suma, neviršijanti 500 eurų per mokestinį laikotarpį;

- iš Lietuvos vienetų gautos palūkanos už ne nuosavybės vertybinius popierius (išskyrus asmens, susijusio su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius, jeigu už šiuos ne nuosavybės vertybinius popierius asmuo, susijęs su gyventoju darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais, jam moka didesnes palūkanas negu kitiems tų pačių ne nuosavybės vertybinių popierių turėtojams), jeigu šie ne nuosavybės vertybiniai popieriai įsigyti iki 2013 m. gruodžio 31 dienos ir pradėti išpirkti ne anksčiau kaip po 366 dienų nuo šių vertybinių popierių išleidimo dienos;

- palūkanos už Lietuvos komerciniuose bankuose ir kitose kredito įstaigose laikomus indėlius, sutartys dėl kurių sudarytos iki 2013 m. gruodžio 31 dienos.

Pagal GPMĮ 17 str. 1 dalį pajamų mokesčiu neapmokestinamos turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos:

- gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn kilnojamąjį daiktą (įskaitant kilnojamąjį pagal prigimtį daiktą, kuris nekilnojamuoju daiktu pripažįstamas pagal įstatymus), kuriam pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija ir šis daiktas yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje (pvz., automobilį, žemės ūkio techniką, ginklą), jeigu toks daiktas buvo įsigytas anksčiau negu prieš 3 metus iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn,

- gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn Lietuvoje esantį nekilnojamąjį pagal prigimtį daiktą (pastatą, žemę ir t. t., išskyrus būstą, kurio perleidimo pajamoms taikoma mokesčio lengvata), jeigu toks daiktas buvo įsigytas anksčiau negu prieš 10 metų iki jo pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn,



- gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn Lietuvoje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant jam priskirtą žemę), jeigu jame pastaruosius dvejus metus iki pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn buvo deklaruota gyventojų gyvenamoji vieta,

- gautos už parduotą ar kitaip perleistą nuosavybėn Lietuvoje esantį gyvenamąjį būstą (įskaitant jam priskirtą žemę), kuriame gyvenamoji vieta buvo deklaruota trumpiau kaip dvejus metus ir šios pajamos per vienerių metų laikotarpį buvo panaudotos kito Europos ekonominės erdvės valstybėje esančio gyvenamojo būsto, kuriame buvo deklaruota gyvenamoji vieta, įsigijimui.

Pagal GPMĮ 17 str. 1 dalies 5 punktą pajamų mokesčiu neapmokestinamos kompensacijos už autorių arba gretutinių teisių pažeidimus.

#### **15. Nuo kokių nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, pajamų mokestis yra išskaičiuojamas jas išmokant?**

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gautoms pajamoms (išskyrus pajamas, kurios pagal GPMĮ 17 str. 1 dalies nuostatas yra neapmokestinamos pajamų mokesčiu), nuo kurių pajamų mokestis išskaičiuojamas jas išmokant (t. y. A klasės pajamoms) priskiriamos tokios pajamos:

- pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai) ir išmokos valdybos ir stebėtojų tarybos nariams, gautos iš Lietuvos vieneto,

- palūkanos ir honoraras, gautas iš Lietuvos vieneto, nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamos už Lietuvoje esančio nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomą, kurios gautos iš Lietuvos vieneto, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos už veiklą Lietuvoje, gautos iš Lietuvos vieneto, nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per nuolatinę bazę,

- sporto veiklos pajamos ir atlikėjo veiklos pajamos už veiklą Lietuvoje, gautos iš Lietuvos vieneto, nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamos už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn nepaėjęs 10 metų nuo įsigijimo Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą, gautos iš Lietuvos vieneto, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamos už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybėn kilnojamąjį daiktą, kuriam pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus yra privaloma teisinė registracija ir šis daiktas yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje, jeigu toks daiktas perleistas nuosavybėn nepaėjęs 3 metams nuo jo įsigijimo, kai tokios pajamos gautos iš Lietuvos vieneto, užsienio vieneto per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų per jo nuolatinę bazę Lietuvoje.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas nuo aukščiau nurodytų ne per nuolatinę bazę gautų A klasės pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, pajamų mokesčio neturi mokėti (kadangi pajamų mokestį išskaičiuoja ir į Lietuvos Respublikos biudžetą perveda tokias pajamas jam išmokantis asmuo Lietuvoje), jeigu tokiam gyventojui neatsiranda pareiga perskačiuoti mokėtiną pajamų mokestį, taikant GPMĮ 6 str. 1<sup>1</sup> ir 1<sup>2</sup> dalyse nustatytus pajamų mokesčio tarifus (t. y. taikant progresinius pajamų mokesčio tarifus).

Pagal GPMĮ 27 str. 9 dalies nuostatas pajamų mokestį privalo perskačiuoti nenuolatinis Lietuvos gyventojas, mokestiniu laikotarpiu Lietuvoje gavęs su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių apmokestinamųjų pajamų (išskyrus ligos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros, ilgalaikio darbo išmokas bei už 2018 metus ir ankstesnius mokestinius laikotarpius apskaičiuotą darbo užmokestį) ir iš Lietuvos vieneto gavęs tantjemas bei atlygį už veiklą stebėtojų taryboje, valdyboje ar paskolų komitete (t. y. gavęs išmokas kaip valdybos ir stebėtojų tarybos narys), jeigu per metus gautų tokių pajamų bendra suma viršijo GPMĮ 6 str. 1<sup>1</sup> dalyje nustatytą 60 VDU dydžio sumą.

Perskačiuoti pajamų mokestį privalo ir nenuolatinis Lietuvos gyventojas, mokestiniu laikotarpiu gavęs tokios rūšies apmokestinamųjų pajamų: Lietuvoje vykdytos sporto ir atlikėjo veiklos pajamų (įskaitant pajamas, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusias su šia veikla), Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto nuomos ir pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamų bei Lietuvoje registruotino kilnojamojo daikto pardavimo pajamų, iš asmenų Lietuvoje gavęs honorarą ir

palūkanas, kurių bendra suma per mokestinį laikotarpį viršijo GPMĮ 6 str. 1<sup>2</sup> dalyje nustatytą 120 VDU dydžio sumą.

# **16. Kaip apmokestinamos nenuolatinio Lietuvos gyventojų Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto ir Lietuvoje privalomai registruotino kilnojamojo daikto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos**

Pagal GPMĮ kilnojamojo ir nekilnojamojo daikto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės apmokestinamosios pajamos apskaičiuojamos iš gyventojų gautų tokio daikto pardavimo pajamų atėmus tokio daikto įsigijimo kainą ir su šio daikto pardavimu arba kitokiu perleidimu nuosavybės susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus.

Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas parduoda Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą ir Lietuvoje privalomai registruotiną kilnojamąjį daiktą, ir nuo jam išmokėtos visos pajamų sumos (o ne tik nuo apmokestinamųjų pajamų sumos) išskaičiuotas pajamų mokestis, gyventojas mokestiniu laikotarpiu mokesčių administratoriui gali pateikti *Prašymo perskačiuoti pajamų mokestį ir grąžinti permoką FR0464 formą* (patvirtintą VMI prie FM viršininko 2014 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. VA-104 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. sausio 24 d. įsakymo Nr. V-21 „Dėl prašymo perskačiuoti pajamų mokestį ir grąžinti permoką įforminimo, pateikimo bei nagrinėjimo taisyklių“ pakeitimo ir prašymo perskačiuoti pajamų mokestį ir grąžinti permoką formos FR0464 priedo FR0464P „Pateiktų dokumentų aprašas“ patvirtinimo“) ir susigrąžinti į Lietuvos Respublikos biudžetą permokėtą pajamų mokestį.

Jeigu mokestiniu laikotarpiu nenuolatinis Lietuvos gyventojas nepateikė tokio prašymo, susigrąžinti pajamų mokesčio permoką jis gali mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, mokesčių administratoriui pateikęs *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą* (ši forma ir jos užpildymo taisyklės patvirtintos VMI prie FM viršininko 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. VA-112 „Dėl Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formos, jos priedų GPM314A, GPM314B formų ir jų užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“).

# **17. Nuo kokių ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo pats į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėti pajamų mokestį?**

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gautoms B klasės pajamoms (išskyrus pajamas, kurios pagal GPMĮ 17 str. 1 dalies nuostatas yra neapmokestinamos pajamų mokesčiu), nuo kurių gyventojas privalo pats sumokėti pajamų mokestį, priskiriamos tokios pajamos:

- pajamos už Lietuvoje esančio nekilnojamojo pagal prigimtį daikto nuomą, gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir iš nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos už veiklą Lietuvoje, gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- sporto veiklos pajamos ir atlikėjo veiklos pajamos už veiklą Lietuvoje, gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamos už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybės nepaėjęs 10 metų nuo įsigijimo Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą, gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamos už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybės kilnojamąjį daiktą (kuris perleistas nepaėjęs 3 metams iki jo įsigijimo), jeigu šios rūšies daiktui pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus privaloma teisinė registracija ir šis daiktas yra (ar privalo būti) įregistruotas Lietuvoje, kurios gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje.

Sumokėti pajamų mokestį nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo ir mokestiniu laikotarpiu gavęs A ir / arba B klasės pajamų (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), nuo kurių jam atsiranda pareiga perskačiuoti mokėtiną pajamų mokestį, taikant GPMĮ 6 str. 1<sup>1</sup> ir 1<sup>2</sup> dalyse nustatytus pajamų mokesčio tarifus (t. y. taikant progresinius pajamų mokesčio tarifus).

**18. Kada nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi sumokėti pajamų mokestį nuo ne per nuolatinę bazę gautų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje?**

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, ne per nuolatinę bazę gavęs B klasės apmokestinamųjų pajamų:

- su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (toliau - su darbo santykiais susijusios pajamos) už darbą Lietuvoje, kai pajamos gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

- Lietuvoje vykdytos atlikėjo veiklos ir / arba sporto veiklos pajamų, kai pajamos gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

- pajamų už Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto (buto, namo, žemės ir t. t.) nuomą, kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamų už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybės nepaėjus 10 metų nuo įsigijimo Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą (pastatą, žemę ir t. t., išskyrus būstą, kurio perleidimo pajamoms taikoma mokesčio lengvata), kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamų už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybės automobilį, žemės ūkio techniką, ginklą ir kitą Lietuvoje teisiškai registruojamą kilnojamąjį daiktą, kai toks daiktas perleistas nuosavybės nepaėjus 3 metams nuo jo įsigijimo ir kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

pajamų mokestį nuo šių pajamų į Lietuvos Respublikos biudžetą turi sumokėti ne vėliau kaip per 25 dienas nuo tokių pajamų gavimo dienos.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, mokestiniu laikotarpiu gavęs A ir / arba B klasės pajamų (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), nuo kurių jam atsiranda pareiga perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį, taikant GPMĮ 6 str. 1<sup>1</sup> ir 1<sup>2</sup> dalyse nustatytus pajamų mokesčio tarifus (t. y. taikant progresinius pajamų mokesčio tarifus), pajamų mokestį į Lietuvos Respublikos biudžetą turi sumokėti pasibaigus mokestiniam laikotarpiui iki po jo einančių kalendorinių metų gegužės 1 dienos.

Pajamų mokestis mokamas į Valstybinės mokesčių inspekcijos biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas.

**19. Kokių atveju nenuolatinis Lietuvos gyventojas privalo deklaruoti ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gautas pajamas ir nuo jų sumokėtą pajamų mokestį Lietuvoje?**

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, ne per nuolatinę bazę iš šaltinio Lietuvoje gavęs B klasės apmokestinamųjų pajamų:

- su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (toliau - su darbo santykiais susijusios pajamos) už darbą Lietuvoje, kai pajamos gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

- Lietuvoje vykdytos atlikėjo veiklos ir / arba sporto veiklos pajamų, kai pajamos gautos iš užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

- pajamų už Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto (buto, namo, žemės ir t. t.) nuomą, kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamų už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybės nepaėjus 10 metų nuo įsigijimo Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą (pastatą, žemę ir t. t., išskyrus būstą, kurio perleidimo pajamoms taikoma mokesčio lengvata), kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje,

- pajamų už parduotą ar kitokiu būdu perleistą nuosavybės automobilį, žemės ūkio techniką, ginklą ir kitą Lietuvoje teisiškai registruojamą kilnojamąjį daiktą, kai toks daiktas perleistas nuosavybės nepaėjus 3 metams nuo jo įsigijimo ir kai pajamos gautos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų, užsienio vieneto ne per jo nuolatinę buveinę Lietuvoje ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų ne per jo nuolatinę bazę Lietuvoje;

tokias pajamas ne vėliau kaip per 25 dienas nuo jų gavimo dienos pats arba per įgaliotą asmenį privalo deklaruoti mokesčių administratoriui pateikdamas *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų*

*mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos FR0459 formą* (ši forma ir jos pildymo tvarka patvirtinta VMI prie FM viršininko 2003 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. V-46 „Dėl Nenuolatinio Lietuvos gyventojo pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos FR0459 formos, jos užpildymo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“).

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, ne per nuolatinę bazę Lietuvoje gavęs A ir / arba B klasės pajamų (išskyrus pajamas iš paskirstytojo pelno), kurių šaltinis yra Lietuvoje (t. y. kurios pagal GPMĮ 5 str. 4 dalies nuostatas yra nenuolatinio Lietuvos gyventojo pajamų mokesčio objektas) ir nuo kurių jam atsiranda pareiga perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį, taikant GPMĮ 6 straipsnio 1<sup>1</sup> ir 1<sup>2</sup> dalyse nustatytus pajamų mokesčio tarifus (t. y. taikant progresinius pajamų mokesčio tarifus), tokias pajamas privalo deklaruoti *Nenuolatinio Lietuvos gyventojo metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formoje ir jos GPM314A priede „Su darbo santykiais susijusios pajamos, gautos Lietuvoje“ ir / arba GPM314B priede „Lietuvoje gautos pajamos“*.

Kai nenuolatinis Lietuvos gyventojas *Nenuolatinio Lietuvos gyventojo metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formos GPM314B priede „Lietuvoje gautos pajamos“* deklaruoja Lietuvoje gautas palūkanas ir / arba honorarą ir deklaracijoje yra nurodoma pajamų mokesčio suma, apskaičiuota taikant Lietuvos su užsienio valstybe taikomos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyje šioms pajamoms apmokestinti nustatytą mokesčio tarifą, kartu su deklaracija turi būti pateikta rezidavimo vietą patvirtinanti pažyma, išduota užsienio valstybės, kurios nuolatiniu gyventoju (rezidentu) laikomas toks asmuo, mokesčių administratoriaus.

*Nenuolatinio Lietuvos gyventojo metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formoje* deklaruoti pajamų neprivalo nenuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris mokestiniu laikotarpiu iš to paties asmens Lietuvoje gavo tik A klasės pajamų (pvz. darbo užmokestį, tantjemas, honorarą ir kt.) ir išmokas išmokėjęs asmuo nuo GPMĮ nustatyto VDU dydžio sumą viršijančios išmokos sumos išskaičiavo pajamų mokestį maksimaliu mokesčio tarifu. Taip pat, šios deklaracijos neprivalo pateikti nenuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris mokestiniu laikotarpiu Lietuvoje gavo tik B klasės pajamų ir nuo GPMĮ 6 straipsnyje nustatytą VDU dydžio sumą viršijančių pajamų į Lietuvos Respublikos biudžetą pats sumokėjo pajamų mokestį maksimaliu mokesčio tarifu bei šias pajamas deklaravo, mokesčių administratoriui pateikęs *Nenuolatinio Lietuvos gyventojo pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos FR0459 formą*.

## **20. Kokiu būdu nenuolatinis Lietuvos gyventojas Lietuvoje uždirbtoms pajamoms gali prisitaikyti neapmokestinamąjį pajamų dydį?**

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pageidaujantis prisitaikyti neapmokestinamąjį pajamų dydį (toliau - NPD) su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms, gautoms už darbą Lietuvoje, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, ne anksčiau kaip nuo po to mokestinio laikotarpio einančių kitų kalendorinių metų vasario 15 dienos mokesčių administratoriui turi pateikti *Nenuolatinio Lietuvos gyventojo metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą ir jos GPM314A priedą „Su darbo santykiais susijusios pajamos, gautos Lietuvoje“* (toliau - deklaracija). Deklaracijoje nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi nurodyti Lietuvoje gautas visų rūšių apmokestinamas pajamas, kurios pagal GPMĮ yra nenuolatinio Lietuvos gyventojo pajamų mokesčio objektas. Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas visą mokestinį laikotarpį neturėjo jam nustatyto riboto darbingumo, neįgalumo ar specialiųjų poreikių, jis deklaracijoje turi įrašyti ir per mokestinį laikotarpį užsienyje gautų apmokestinamųjų pajamų (išskyrus išmokas, mokamas pasibaigus arba nutraukus gyvybės draudimo ar pensijų kaupimo sutartį, neviršijančias sumokėtų įmokų), nuo kurių užsienio valstybėje, kurios nuolatiniu gyventoju jis yra laikomas, buvo sumokėtas pajamų mokestis, sumą (neatėmus užsienio valstybėje išskaičiuotų ir / arba paties gyventojo sumokėtų mokesčių).

Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas neturėjo riboto darbingumo, neįgalumo ar specialiųjų poreikių per visus kalendorinius metus, prie šios deklaracijos jis turi pridėti užsienio valstybės, kurios nuolatinis gyventojas jis yra, mokesčių administratoriaus patvirtintą dokumentą apie tais metais gautas pajamas, nuo kurių į užsienio valstybės biudžetą buvo sumokėtas pajamų mokestis. Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas kalendoriniais metais negavo tokių pajamų, kartu su deklaracija jis turi pateikti užsienio valstybės mokesčių administratoriaus šį faktą patvirtinantį dokumentą. Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas kalendoriniais metais turėjo arba jam buvo nustatytas ribotas darbingumo, neįgalumo ar specialiųjų poreikių lygis, prie deklaracijos jis turi pridėti ribotą darbingumą, neįgalumą ar specialius poreikius įrodantį dokumentą.

## **21. Kokiu būdu nenuolatinis Lietuvos gyventojas Lietuvoje gautoms palūkanoms gali prisitaikyti Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatytą 500 eurų pajamų mokesčio lengvatą?**

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pageidaujantis iš Lietuvos vienetų gautoms palūkanoms, nuo kurių buvo išskaičiuotas ir į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėtas pajamų mokestis, pritaikyti GPMĮ 17 str. 1 dalies 20 punkte ir / arba 20<sup>2</sup> punkte nustatytą 500 eurų pajamų mokesčio lengvatą, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, ne anksčiau kaip nuo kitų kalendorinių metų vasario 15 dienos mokesčių administratoriui turi pateikti *Nenuolatinio Lietuvos gyventojų metinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM314 formą ir jos GPM314B priedą „Lietuvoje gautos pajamos“*. Jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas mokestiniu nebuvo gavęs pajamų, nuo kurių pagal GPMĮ 6 str. 1<sup>1</sup> ir 1<sup>2</sup> dalių nuostatas jam atsirado pareiga perskaičiuoti mokėtiną pajamų mokestį, deklaracijoje deklaruojamos tik palūkanos, kurioms taikoma pajamų mokesčio lengvata (neprivaloma nurodyti kitų rūšių pajamų).

#### IV. PAPILDOMA INFORMACIJA

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų mokestinės prievolės Lietuvoje ir kita nenuolatiniam Lietuvos gyventojui aktuali informacija skelbiama VMI prie FM interneto svetainėje adresu: [www.vmi.lt](http://www.vmi.lt).

Konsultacijas gyventojų pajamų apmokestinimo klausimais bei bendrą informaciją teikia VMI prie FM Mokesčių informacijos departamentas konsultavimo telefonu +370 5 260 5060.

---